

॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ इति उद्योगः नैलकंठोये भारतभाष्ये षट्षष्ट्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६६ ॥ ॥ ५ ॥ शकुनिरिति ॥ १ ॥ विरुतानि नानाविधानि आयुधानि

बृहद्वलस्तथाराजाकौसल्योरथसत्तमः ॥ रथो मम तस्ततमहावेगपराक्रमः ॥ १८ ॥ एष योत्स्यतिसंग्रामे स्वान्वंधून्संप्रहर्षयन् ॥ उग्रायुधो महेष्वासो धार्तरा
ष्ट्रहितेरतः ॥ १९ ॥ रूपः शारद्वतो राजन रथयूथपयूथपः ॥ प्रियान्त्राणान्परित्यज्य प्रधक्ष्यतिरिपूंस्तव ॥ २० ॥ गौतमस्य महर्षेय आचार्यस्य शरद्वतः ॥ कार्तिकेय
इवाजेयः शरस्तं वात्सुतो भवत् ॥ २१ ॥ एष सेनाः सुबहुला विविधायुधकार्मुकाः ॥ अग्निवत्समरे तात चरिष्यति विनिर्दहन् ॥ २२ ॥ इति श्रीमहाभारते उद्योगः
रथातिरथसंख्यानपर्वणि षट्षष्ट्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १६६ ॥ ॥ ५ ॥ भीष्म उवाच शकुनिर्मातुलस्ते सौरथ एको नराधिप ॥ प्रयुज्य पांडुवैर्यो
त्स्यते नात्र संशयः ॥ १ ॥ एतस्य सेना दुर्धर्षा समरे प्रतियायिनः ॥ विरुता युधभूयिष्ठा वायुवेगसमाजवे ॥ २ ॥ द्रोणपुत्रो महेष्वासः सर्वानेवातिधन्विनः ॥ सम
रे चित्रयोधी च दृढास्त्रश्च महारथः ॥ ३ ॥ एतस्य हि महाराज यथा गांडीवधन्वनः ॥ शरासनविनिर्मुक्ताः संसक्ता यांति सायकाः ॥ ४ ॥ नैष शक्यो मया वीरः संख्या
तुरथ सत्तमः ॥ निर्दहेदपि लोकांस्त्रीनिच्छन्नेष महारथः ॥ ५ ॥ क्रोधस्तेजश्च तपसा संभृतो श्रमवासिनां ॥ द्रोणेनानुगृहीतश्च दिव्यैरस्त्रैरुदारधीः ॥ ६ ॥ दोषस्त्व
स्य महानेको येनैव भरतर्षभ ॥ न मे रथो नातिरथो मतः पार्थिव सत्तम ॥ ७ ॥ जीवितं प्रियमत्यर्थमायुष्कामः सदा द्विजः ॥ न ह्यस्य सदृशः कश्चिदुभयोः सेनयोर
पि ॥ ८ ॥ हन्यादेकरथेनैव देवानामपि वाहिनीं ॥ वपुष्मांस्तलघोषेण स्फोटयेदपि पर्वतान् ॥ ९ ॥ असंख्येयगुणो वीरः प्रहंतादारुणद्युतिः ॥ दंडपाणि रिव असत्त्वः
कालवत्प्रचरिष्यति ॥ १० ॥ युगांताग्निसमः क्रोधात्सिंहग्रीवो महाद्युतिः ॥ एष भारतयुद्धस्य पृष्ठं संशमयिष्यति ॥ ११ ॥ पिता त्वस्य महातेजा दृढोऽपि युवभिर्व
रः ॥ रणे कर्म महत्कर्ता अत्र मे नास्ति संशयः ॥ १२ ॥ अस्त्रवेगानिलोद्भूतः सेनाकक्षे धनोत्थितः ॥ पांडुपुत्रस्य सैन्यानि प्रधक्ष्यति रणे धृतः ॥ १३ ॥ रथयूथपयूथा
नां यूथपोयं न रर्षभ ॥ भरद्वाजात्मजः कर्ता कर्मतीव्रं हितं तव ॥ १४ ॥ सर्वमूर्धाभिषिक्तानामाचार्यः स्थविरो गुरुः ॥ गच्छेदंतं संजयानां प्रियस्त्वस्य धनं जयः ॥
॥ १५ ॥ नैष जातु महेष्वासः पार्थमक्लिष्टकारिणं ॥ हन्यादाचार्यकंदीपं संस्मृत्य गुणनिर्जितं ॥ १६ ॥ श्लाघतेयं सदा वीरपार्थस्य गुणविस्तरैः ॥ पुत्रादभ्यधिकं चै
नं भारद्वाजो नुपश्यति ॥ १७ ॥ हन्यादेकरथेनैव देवगंधर्वमानुषान् ॥ एको भूतानपिरणे दिव्यैरस्त्रैः प्रतापवान् ॥ १८ ॥

तैर्भूयिष्ठा ॥ २५३ ॥ ४॥ ५ ॥ आश्रमवासिनामृषीणां क्रोधस्तेजश्च तयोः समुदायरूप इत्यर्थः आश्रमेत्याकारस्य पूर्वरूपमर्थः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ पृष्ठं शेषं ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥